



Banca Națională a României

Evoluții ale reglementării prudențiale bancare

Cristian Ștefan
Director
Direcția Reglementare și Autorizare

*București,
29 mai 2015*

CUPRINS

- I. Reglementare și dereglementare**
- II. Influența ciclului economic asupra reglementării**
- III. “Ciclul” reglementării financiare**
- IV. Evoluția unor măsuri de reglementare**
- V. Efecte ale reglementării financiare asupra ciclului economic**
- VI. Concluzii**

I. Reglementare și dereglementare

Reglementarea (prudențială): set de reguli (cantitative și calitative) aplicabile activității instituțiilor de credit

Obiective:

- ✓ soliditatea financiară a fiecărei entități (micro-prudențial)
- ✓ stabilitatea financiară a sistemului bancar (macro-prudențial)

Instrumente/metode:

- **Limitarea riscurilor** la care sunt expuse băncile
 - ✓ Interzicerea/restricționarea unor activități
 - ✓ Stabilirea de limite privind expunerea la riscuri (pentru evitarea riscului de concentrare, limite ale indicatorilor de lichiditate)
 - ✓ Descurajarea asumării de riscuri semnificative – politica de remunerare
- **Administrarea (acoperirea) adecvată a riscurilor:**
 - ✓ Cerințe de capital aferente riscurilor activității
 - ✓ Cadrul de administrare a activității băncilor

I. Reglementare și dereglementare

Reglementarea – critici

- Limitarea expunerilor la riscuri afectează negativ profitabilitatea
- Costisitoare – implementarea, respectarea (costuri operaționale, atragere de capital suplimentar)
- Afectează concurența și distribuirea/utilizarea eficientă a resurselor
- Regulile unitare nu surprind caracteristicile specifice fiecărei instituții; băncile pot dezvolta metode mai eficiente de administrare a riscurilor



Dereglementarea – înlăturarea/diminuarea regulilor și restricțiilor

- Adresează criticile aduse reglementării cu “costul” creșterii riscurilor la care se pot expune băncile

II. Influența ciclului economic asupra reglementării

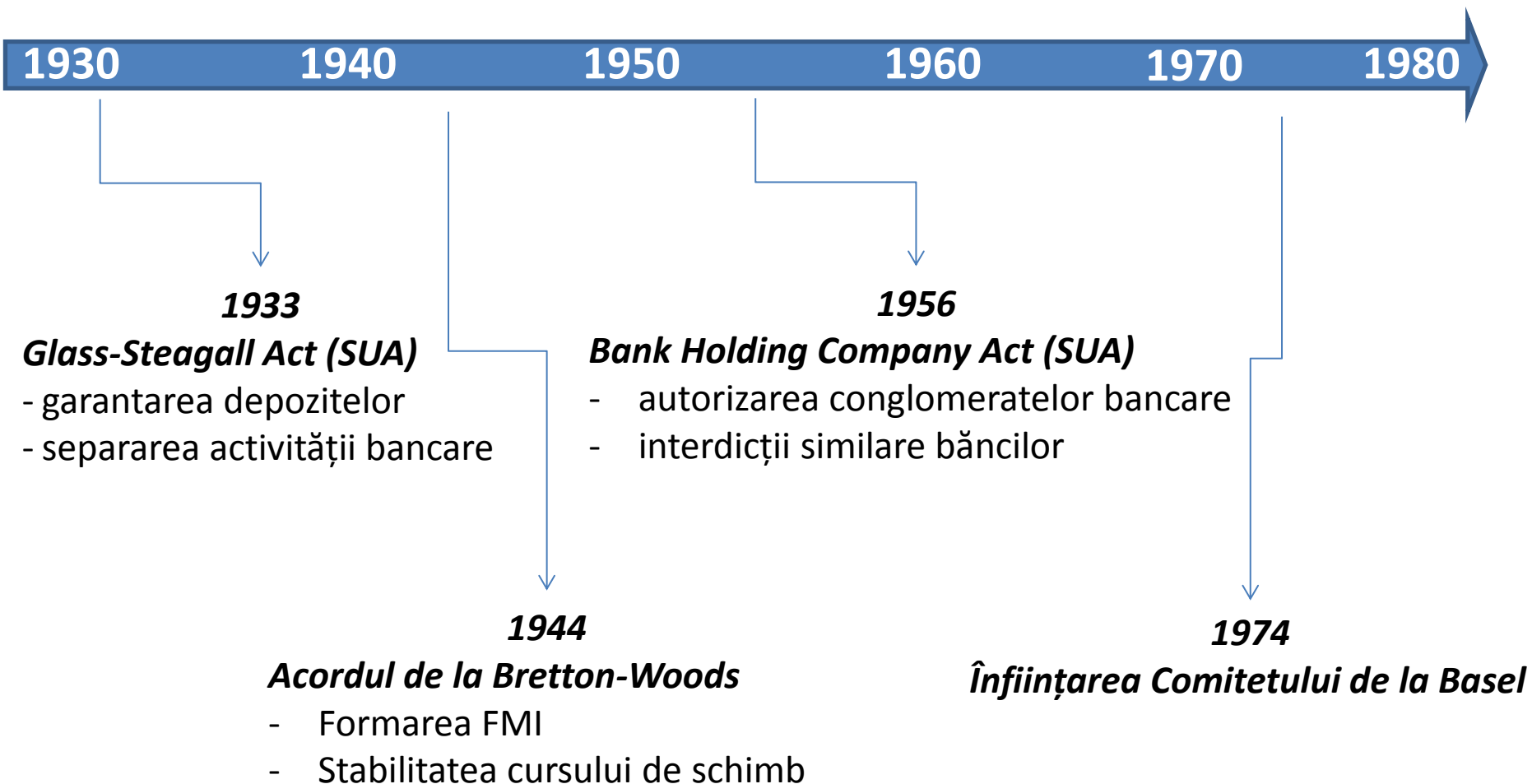
Cel mai relevant în cazul **crizelor financiare** – însoțite de o **activitate intensă de reglementare**. Cauze:

- deficiențele cadrului de reglementare existent devin evidente
- este perioada în care se materializează riscurile neidentificate/considerate până atunci ne semnificative
- se așteaptă/solicită din partea autorităților soluții, măsuri care să asigure că premisele/cauzele crizei nu se vor repeta
- obiectivul principal al actorilor pieței nu mai este neapărat profitul ci stabilitatea, conservarea, minimizarea pierderilor – acceptarea mai facilă a noilor reglementări
- actorii pieței financiare suferă de deficit de încredere – alinierea la noile reguli duce la creșterea încrederii

II. Influența ciclului economic asupra reglementării - experiențe istorice -

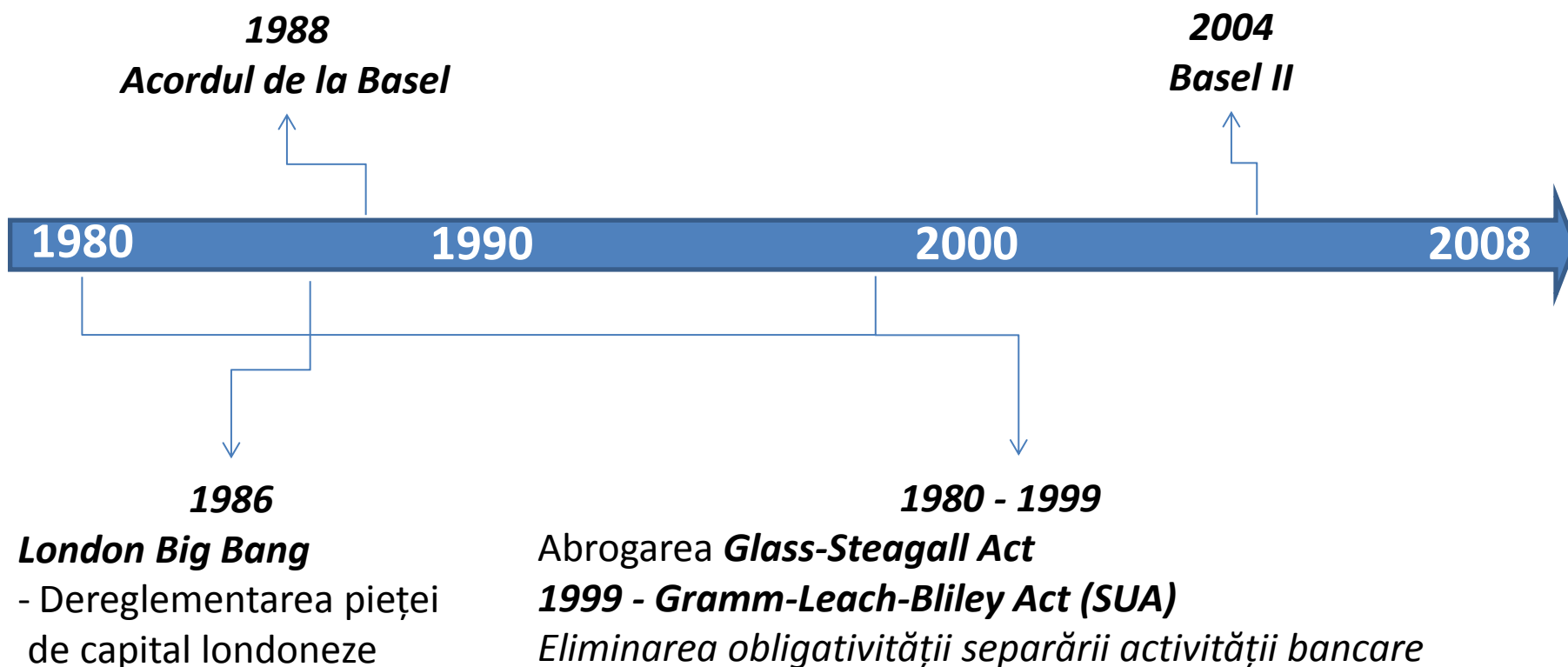
- **Mare criză – 1929 – 1933**
 - ✓ **Glass-Steagall Act (SUA)**
 - » Interdicția băncilor de a se angaja “în principal” în activități nebankare (investiții, asigurări)
 - » înființarea Fondului de Garantare a Depozitelor (FDIC)
- Turbulențe de pe piețele financiare ce au urmat **eliminării convertibilității dolarului în aur (1973)**
 - ✓ Înființarea **Comitetului de la Basel (1974)**
- Falimentul **BARING BANK (1995)**
 - ✓ Introducerea riscului de piață în Basel I+ (1996)
 - ✓ Declanșează pregătirile Basel II
- Scandalurile **Enron, Tyco, WorldCom** (începutul anilor **2000**)
 - ✓ **Sarbanes-Oxley Act (2002)**

III. “Ciclul” reglementării financiare - Reglementare -



III. “Ciclul” reglementării financiare - DE-Reglementare -

Tendință - Liberalizarea piețelor, creșterea concurenței, inclusiv prin dereglementare



III. “Ciclul” reglementării financiare

- RE-Reglementare -

Urmare crizei financiare începută în 2008

- 2009 – **Raportul Larosière (UE)**, recomandări:
 - ✓ Reformarea Basel II
 - ✓ Reglementarea “sistemului bancar paralel”
 - ✓ Supravegherea macroprudențială
 - ✓ Cadru de intervenție în cazul crizelor, rezoluția
- 2010 - **Dodd–Frank Act (SUA)**
 - ✓ **Volker Rule** – interdicția băncilor de a se angaja investiții speculative în nume propriu (cu unele excepții)
 - ✓ Reguli privind operațiunile de securitizare
 - ✓ Reguli privind instrumentele derivate
 - ✓ Reguli privind agențiile de rating

III. “Ciclul” reglementării financiare - RE-Reglementare -

- 2011 – **Raportul Vickers (UK)**, recomandări:
 - ✓ Separarea activității de *retail*
 - ✓ Indicatorul de levier
 - ✓ Posibilitatea recapitalizării interne (*bail-in*)
- 2012 – **Raportul Liikanen (UE)**, recomandări:
 - ✓ Separarea structurală a băncilor
 - ✓ Îmbunătățirea regulilor privind guvernarea
 - ✓ Reguli privind remunerarea

III. “Ciclul” reglementării financiare

- RE-Reglementare -

- 2013 – **CRD IV (UE)** implementează **Basel III** (emis în 2011)
 - ✓ Cerințe mai stricte de capital
 - ✓ Indicatorul de levier
 - ✓ Reguli privind lichiditatea
 - ✓ Cerințe de natură macroprudențială
 - ✓ Guvernanță corporativă și reguli privind remunerare
- 2014 – **BRRD (UE)** – directiva privind redresarea și rezoluția
 - ✓ Cadru integrat privind soluționarea unei entități în dificultate
 - ✓ Rezoluția – restructurarea unei instituții de către autoritatea de rezoluție
 - ✓ Instrumentul de recapitalizare internă (*bail-in*)

III. “Ciclul” reglementării financiare

- RE-Reglementare -

- Alte măsuri previzionate (UE)
 - ✓ Definitivarea regulilor privind lichiditatea și efectul de levier
 - ✓ Separarea structurală a băncilor
 - ✓ Sistemul bancar paralel (din umbră)

IV. Evoluția unor măsuri de reglementare - activități permise băncilor -

1933

Glass-Steagall Act (SUA)

Separarea activității bancare



1999

Gramm-Leach-Bliley Act (SUA)

Abrogarea ***Glass-Steagall Act***



2010 - Dodd–Frank Act (SUA) - Volker Rule

2011 - Raportul Vickers (UK) – separarea activității de retail

2012 - Raportul Liikanen (UE) - separarea structurală a băncilor

Proiect de reglementare în derulare la nivel UE

IV. Evoluția unor măsuri de reglementare - cerințe de capital -

- Anterior **Acordului de la Basel (1988)** - practica autorităților de supraveghere - **neunitară** în domeniul evaluării nivelului de adecvare a capitalului
 - ✓ Capital / total depozite
 - ✓ Capital / total active (1981 – SUA – limite minime)
 - ✓ Încercări de raportare a capitalului la active ponderate la risc
- 1988 – Basel I – **Cooke Ratio**

$$\frac{\textit{Capital}}{\textit{Active ponderate la risc}} \geq 8\%$$

IV. Evoluția unor măsuri de reglementare - cerințe de capital -

- **Basel II (2004) și Basel III (2011)** – cerința de capital pentru riscul de credit

$$Cerința_{capital} = Expunere_{netă} \times \text{Pondere risc (\%)} \times Cerința_{capital} (\%)$$

- **Deficiență**
 - ✓ activele cărora le corespunde o pondere de risc scăzută sau 0% pot fi achiziționate în proporții semnificative, fără ca aceasta să implice creșterea capitalului (sau cu un "cost" de capital extrem de scăzut)

IV. Evoluția unor măsuri de reglementare - cerințe de capital -

Măsură de remediere – indicatorul efectului de levier

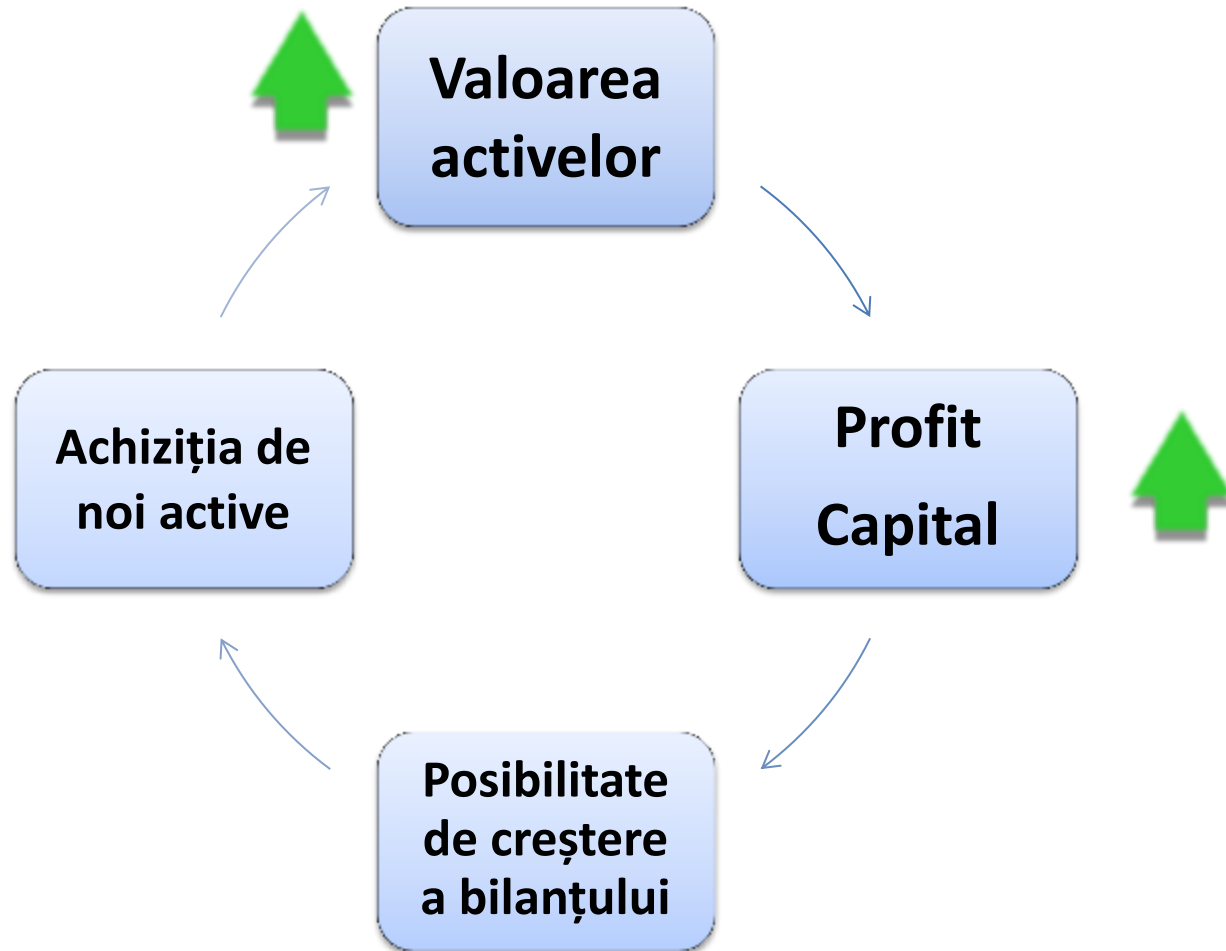
$$\frac{\textit{Capital (Nivel 1)}}{\textit{Total expuneri (neajustate)}} \geq 3\%^*$$

- Indicator utilizat anterior Basel I
- Nu înlocuiește cerințele deja existente privind capitalul
- Măsură de stopare a expansiunii exagerate a bilanțului

*) valoare supusă revizuirii până la aplicarea efectivă; potrivit CRD IV – pot fi stabilite valori diferite funcție de modelul de afacere

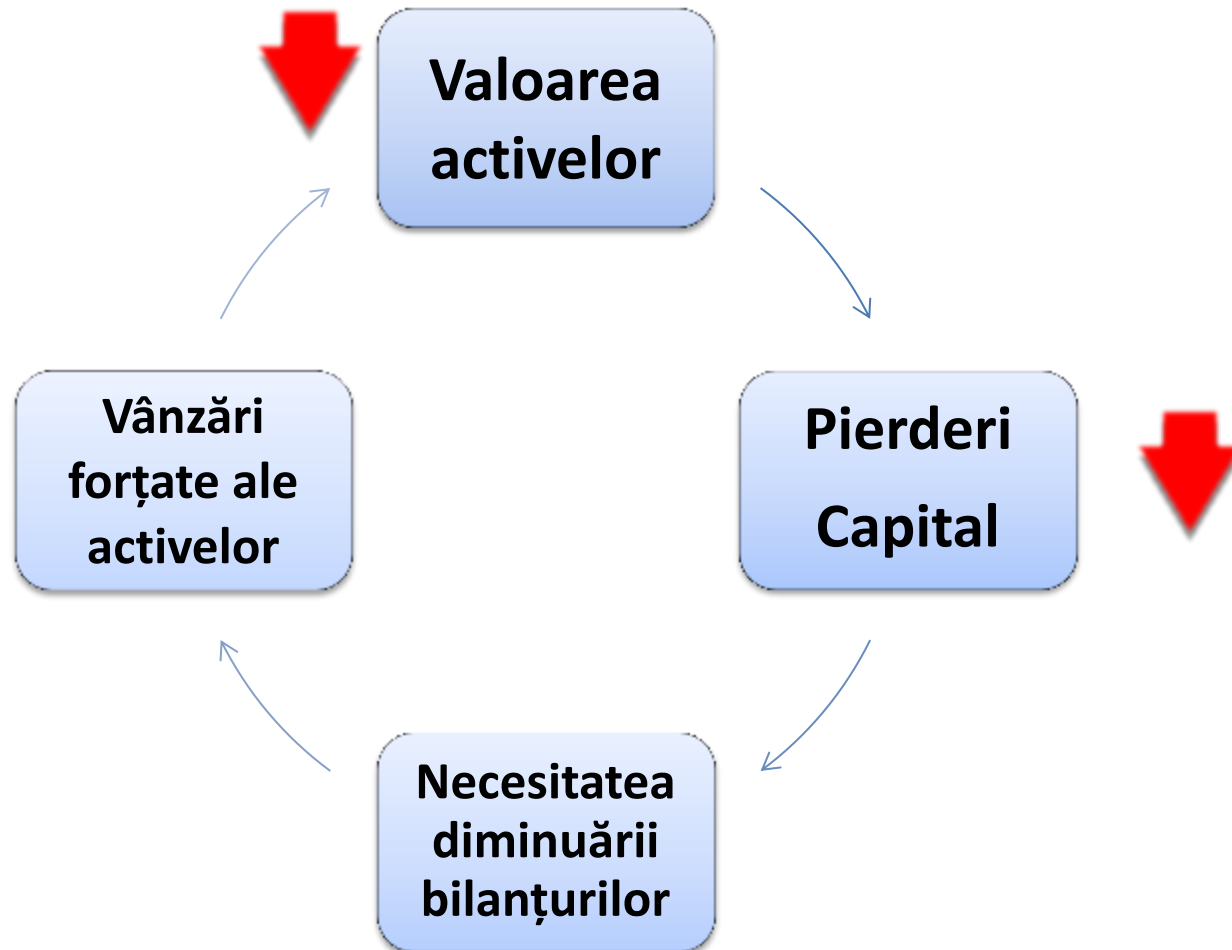
V. Efecte ale reglementării financiare asupra ciclului economic - pro-ciclicitatea cerințelor de capital -

Perioade de creștere economică



V. Efecte ale reglementării financiare asupra ciclului economic - pro-ciclicitatea cerințelor de capital -

Perioade de declin economic



V. Efecte ale reglementării financiare asupra ciclului economic - pro-ciclicitatea cerințelor de capital -

Soluția Basel III/CRD IV

Amortizorul anticiclic de capital

- **Majorează cerințele de capital în perioadele de creștere economică → se diminuează posibilitatea de extindere a bilanțului**
- **Diminuează cerințele de capital în perioadele de declin economic → scade presiunea de contractare a bilanțului**

VI. Concluzii

- **Ciclul economic și reglementarea financiară se influențează reciproc**
 - ✓ **Crizele/turbulențele de pe piețele financiare sunt, de regulă, însoțite de măsuri ale autorităților de reglementare**
 - ✓ **Perioadele de avânt economic favorizează măsuri de dereglementare**
 - ✓ **Printre recente măsuri în domeniul reglementării se regăsesc și cele ce urmăresc contracararea efectelor prociclice ale cerințelor de capital**

- **Evoluția reglementarilor relevă atât introducerea de instrumente noi de reglementare/supraveghere, dezvoltări/îmbunătățiri ale celor existente dar și în “redescoperirea” unora abandonate în trecut**